

Kamień Ofiarny

Wyrusz na wędrowkę z questem! Odkrywaj niezwykle miejsca, zaś wykorzystując teksty pomocnicze i ilustracje odgadnij brakujące nazwy w tekście. Ponumerowane litery wpisz w tabelę na końcu questu, aby utworzyć końcowe hasło i zdobyć skarb, po który zgłoś się do Zespołu Parków Krajobrazowych w Jerzwałdzie.

Początek trasy – punkt widokowy w Wysokiej Wsi. Długość trasy około 2 km. Liczby 1-4 w tekście są oznaczeniami punktów na mapie.

Powędruj na dach tutejszego świata i wspinaj się na szczyt drewnianej wieży, która znajduje się w miejscowości

1

	2	6	O	7	
--	---	---	---	---	--

		4	Ś
--	--	---	---

Spojrzyj ku północy, aby dalekowiedzenia umiejętność osiąść. Kątem oka lewego las ujrzysz, nie za wielki i nie za mały. Patrz, aż zapamiętasz do lasu wiodącą ścieżynę i pod zamkniętą powieką obraz ów zapiszesz.

2

Zejdź z wieży na ziemię i – trzykroć w lewo się obróciwszy – do lasu podążaj. Bacz by wóz jakowys na drodze bitej cię nie trącił, bądź czujny i celu wędrowania swego nie zgub. Gdy zaś droga bita ku prawej łamać się będzie, ty w lewo na polną ścieżkę zejdź. Ku ścianie zielonodrzewej idź, a u bram lasu stań.

3

Obróć się przez prawe ramię ku drodze bitej i w stronę dachu tutejszego świata popatrz. Zamknij oczy i trzy razy na lewej nodze podskocz. Obróć się teraz przez lewe ramię w lasu stronę i słuchaj, aż szum wiatru usłyszysz – a może to zjawa z legendy? Jak ją nazywano?

		A		8
--	--	---	--	---

			I
--	--	--	---

Ruszaj wonczas przed siebie leśną drogą, raz w dół, a potem pod górę – do miejsca, gdzie biały znak kierunek ci wskaże. Wniądź ku prawej w cień lasu bezdrożnego, gdzie jeno maliny i jeżyny się snują. Idź w dół między drzewa, na dnie zaś doliny znów prawą stronę obierz. Tak to niebawem głaz ci się objawi opłotkiem zamknięty.

4

Obejdź go wkoło po trzykroć i tupnij w ziemię prawą nogą trzy razy. Na koniec westchnij raz po raz potrojn timer, najgłębiej jak umiesz, jako ten miech kowalski, żeby powietrze lasu tego twoim powietrzem się stało. Tak oto głaz on przysięgę twoją przyjął, żeś tutejszy i swój, a żadna ci trwoga pośród wzgórz niegroźna. Miejsce to, przed wojną, przez mieszkańców pobliskiego Pietrzwałdu

P					5		3	1	E
---	--	--	--	--	---	--	---	---	---

Wpisz przedwojenną nazwę wsi.

zwane było *Müllsfichten* czyli Spróchniale Świerki.

Aby zdobyć skarb odpowiedz na pytanie: Dachem świata nazywa się Mount Everest w Himalajach. Dachem tutejszego świata nazwalimy najwyższą górę Polski północno-wschodniej, znajdującą się w Wysokiej Wsi. Jaka to góra?

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Po nagrodę – „skarby” zapraszamy od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30 do siedziby ZPK w Jerzwałdzie.

Pogański kamień z Wysokiej Wsi

Idąc od strony Pietrzwałdu (*Peterswalde*) w kierunku Wysokiej Wsi, tuż przed Zajązkowskim Lasem można zauważyć przy zakręcającej w stronę Wysokiej Wsi drodze mały zagajnik, znany wśród miejscowych jako „Spróchniale Świerki” (*Müllsfichten*). Zagajnik ten kryje w cieniu drzew mityczny pogański kamień, częściowo zagłębiony w ziemi. Ten znacznych rozmiarów granitowy głaz, ze śladami dwóch rzędów otworów połączonych rowkami. W miejscowej tradycji ustnej uznany za kamień ofiarny dawnych mieszkańców tych ziem – Prusów. Z nadejściem chrześcijaństwa głaz musiał zostać zakopany i leżał pod ziemią do chwili, gdy został odkryty przy zbieraniu kamieni. Około 1921 roku uznano go za pomnik przyrody, a miejsce, w którym się znajdował, otoczono ogrodzeniem. Niedaleko od kamienia w niewielkiej kotlinie znajduje się, tak jak ją natura stworzyła, a być może specjalnie ukształtowana przez ludzi, otoczona cieniem szumiących drzew, polana do urządzania uroczystości. W dawniejszych czasach dorosła młodzież z całej okolicy fetowała tam święta majowe i inne okazje. Jeszcze dziś odbywają się na tej polanie różne festyny, organizowane przez mieszkańców pobliskiego Pietrzwałdu.

Biała Pani

Dawni mieszkańcy pobliskiego Pietrzwałdu opowiadali o pewnym gospodarzu, który wracał wieczorem w wigilię św. Jana (23/24 czerwca) do domu. Zamarudził nieco w karczmie, a potem, chcąc skrócić sobie drogę, poszedł ścieżką przez las *Müllsfichten*, tuż obok Kamienia Ofiarnego. Spod głazu wychylna nagle biała, zwiwna kobieca postać i porwała mężczyznę do tańca. Wirowali w płasach aż na skraj lasu, do studni koło drogi przy pierwszych zabudowaniach Wysokiej Wsi. Tam boginka uchwyciła biedaka w żelazne objęcia i niczym trąba powietrzna miotła nim wokół cembrowiny, aż ten wyl wniebogłoso. Zjawa uleciała w powietrze, a nieszczęśnik padł w pył polnej drogi, skąpany we własnym pocie. Długie tygodnie spędził potem w malignie, na przemian wzywając wszystkich świętych i przyzywając swą zjawiskową tancerkę...

Tekst i opracowanie: Wiesław Skrobot
Mapa i zdjęcia: Ryszard Bogucki
Skład: Ryszard Bogucki
Rysunek: Jerzy Pawelec

Wydawca:
Zespół Parków Krajobrazowych
Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich
Jerzwałd 62, 14-230 Zalewo
tel. 89 7588527, www.pkwim.pl

Sfinansowano ze środków:

Wojewódzki Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Olsztynie

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W GDAŃSKU